

N:o 179.

Af herr **A. Olsson** i Mårdäng, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag till förordning angående vissa afdrag å afgäld för jordafsöndring.

I 4 § 1 mom. kongl. förordningen af den 6 augusti 1881 angående hemmansklyfning och jordafsöndring stadgas, att på jord, som från hemman eller lägenhet afsöndras, skall årlig afgäld läggas i spanmål eller annan lämplig räntepersedel; och må den afgäld ej vara mindre, än att den motsvarar hvad af hela hemmanets eller lägenhetens räntor och öfriga allmänna utskylder, vid jemförelse af egornas storlek och beskaffenhet, på den afsöndrade jorden belöper.

Medan räntor och öfrige allmänna utskylder utgingo efter de grunder, som voro gällande, då nämnda kongl. förordning utfärdades, egde ofvan anförda bestämmelse sin fulla riktighet. Dessa grunder hafva nu undergått så betydande förändringar, jemte det att nya tillkommit, att åsatt afgäld måste utgå med mycket större belopp, än om den stode i proportionerligt förhållande till de utskylder, som nu mera utgöras af hemman, för i mantal satt jord, men ej för den afsöndrade jorden.

Som bevis härför tillåter jag mig erinra derom, att deltagande i kostnad för byggande och underhåll af kyrka med hvad dertill hör, prestgård, häradsfångelse och tingshus åligger egare af afsöndrad jord, att samma förhållande eger rum med den betungande skjutsnings-

skyldigheten, en börda, som i många fall reducerats till en obetydlighet, men som ingalunda utgjort det obetydligaste af onera, som ingått vid afgälds åläggande, och att kungs- och kronoskjuts- samt kronobrefbäringsskyldigheten ej längre är att räkna bland »allmänna utskylder».

Om härtill lägges, att grundskatterna snart äro till hälften afskrifne, och att rust- och rotehållsbesvären till lika belopp ersättas samt att dessa utskylder inom kort försvinna eller till fulla värdet ersättas, synes skäl nog vara för handen, att från den en gång under helt andra förhållanden åsatta afgäld å afsöndrad jord afdrag får göras till det belopp, som efter för handen varande eller blifvande omständigheter medgifves.

I och med antagandet af bestämmelse i enahanda syfte rörande afdrag till följd af vägunderhållningsskyldighetens utsträckning till afsöndrad jord, hafva Riksdagen och Kongl. Maj:t i princip godkänt, hvad i denna motion åsyftas.

Huru vida ifrågavarande ärende är att betrakta som en skattefråga eller blott som en rättsfråga, skall jag ej tillåta mig att närmare vidröra. Den synes mig dock behöfva lösas på ett tillfredsställande sätt, och hvarför icke i sammanhang med ifrågasatt reglering af fastighetsskatterna.

I hvad fall som helst har under ett betydligt antal år, egare till afsöndrad jord fått dragas med en orättvis utskyld; ty i samma mån stamhemmanets utskylder minskats, har dess rätt att uppbära full afgäld upphört, och i samma mån hade den afsöndrade delen bort erhålla lindring, helst som, enligt hvad här ofvan blifvit anfördt, en stor del af utskylderna, dels till kronan, dels till kommunen, måst utgöras äfven för den afsöndrade jorden.

Af lätt insedda skäl kommer jag att föreslå Riksdagen, att i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om utarbetande och framläggande af förslag i ärendet.

Det må dock tillåtas mig att, såsom min mening angående hvad till afhjelpande af här påpekade missförhållande bör bestämmas, uttala och föreslå, att egare till afsöndrad jord bör erhålla laglig rätt, att från den å jorden satta afgäld göra afdrag till så stort belopp, att den afgäld, som derefter skall till stamhemmanet erläggas, motsvarar hvad af hemmanets återstående räntor och allmänna utskylder, som utgå endast för i mantal satt jord, på den afsöndrade delen belöper.

Kan öfverenskommelse vederbörande emellan ej träffas, anser jag rätt, att egare till den afsöndrade jorden eller lägenheten erhåller

vitsord att hos Konungens befallningshafvande göra anmälan och få ärendet utredt och afgjort.

De kostnader, som kunna följa, om nyssnämnda åtgärd vidtages, torde blifva den tappande partens ensak.

På grund af hvad här blifvit anfördt, vågar jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och till en kommande Riksdag framlägga förslag till förordning angående afdrag från å afsöndrad jord satt afgäld i enlighet med derfor bestämda grunder.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 28 januari 1893.

And. Olsson
i Mårdäng.
